

Listujeme Pamětní knihou české školy v Želči

Němci se vzniku české školy demonstrativně bránili

Píše se rok 1921. Je po válce, v Želči žije 640 obyvatel, 89 z nich je české národnosti, jtnak sami Němci. V Želči je pouze škola německá, kterou navštěvují jak děti německé, tak i české národnosti – celkem 115 žáků.

V Měcholupech již dva roky funguje česká škola, čehož využili želečtí Češi Antonín Frühant, Antonín Moravec, Emil Řepík, Jan Jiroušek, Josef Křišťan, Josef

při němž se k návštěvě české školy v Želči přihlásily ještě děti Josefa Kotka, Václava Mejtila, Josefa Dyršmída a Michala Küglera v počtu 13 žáků. Celkem

Němci se však zřízení české školy rozhodli zabránit. Okresní politická správa o tom byla vyrozuměna, avšak potřebná opatření neučinila. V Pamětní knize české školy se uvádí „Velmi podivně zachoval se velitel četnické stanice měcholupské Němec Miller, který jednak

V pamětní knize české školy se uvádí: „...životy členů komise, zvláště zástupce českých rodičů A. Moravce vážně byly ohroženy. Když totiž komise v prvním patře zámku počala vyměňovati místnosti, dav na povel „Shodte je okny, klacky na ně!“, jal se pochodovati k místnostem, kde komise vyměňovala. Vážnost chvíle nejvíce charakterizuje, že četnický nadporučík Richta (Němec) byl nucen namířit revolver proti revoltujícím Němcům.“

Šetření bylo přerušeno a došlo k vyjednávání u obecního starosty. Dr. Novák si však nedokázal sjednat autoritu a jednání bylo přerušeno. Tim demonstrace neskončila. Početný dav, který se skládal nejen z dospělých, ale i z německých dětí (vyučování bylo přerušeno), táhl do dvora, kde obtěžoval a ohrožoval Antonína Moravce, kterého chtěli hodit do rybníka. Moravec musel opustit obec na několik dní. Aby nedošlo k dalšímu násilí, byla do Želče povolána četnická hlídka, která zde prodávila celý týden. Takto Němci dosáhli odložení zřízení české školy v Želči.

Incident měl dohru u soudu, přičemž Němci museli zaplatit soudní výdaje. To bylo také jediné zadostiučinění, kterého se želečským Čechům dostalo. Aopletený německý četník Miller? Ten byl „dán na odpočinek“.

Dne 23. února 1921 číslem 13362/21 byl ministerstvem školství a národní osvěty jmenován správcem a řídícím učitelem české školy v Želči pan Hynek Bohdanecký. Nenastoupil však. K otevření české školy v Želči došlo teprve 1. září 1921, kdy byl Ministerstvem školství správcem školy ustanoven Otakar Chlapec, narozen 26. května 1896 v Třebíči u N. Strašecí.

(Pokračování příště)

Z Pamětní knihy české školy
čerpal Květoslav Kořán

GRUSS AUS SELTSCH.

Kriegendenkmal erbaut 1922.

Pozdrav ze Želče: prvorepubliková proněmecká atmosféra dýchá z historické pohlednice, která dokumentuje nejen pomník padlým za světové války, ale i vzorný pořádek.

Vavřínek a Josef Reigl a děti do školy v Měcholupech přihlásili. Zavdali tak příčinu k projevům německé nesnášenlivosti. Češi to nemají jednoduché: němečtí zaměstnavatelé přijetí do práce podmiňují neprojevením češtví. I proto děti ostatních Čechů nadále navštěvují školu německou. Rodiče odůvodňují rozhodnutí vzdáleností školy a nedostatkem šatstva a obuvi pro své děti.

O nápravu a zřízení české školy usiloval již v roce 1919 a 1920 tehdejší správce školy v Měcholupech Jan Wenig. Provedl zápis,

bylo do české školy zapsáno 26 dětí. Českou školu se v Želči napoprvé zřídit nepodařilo.

Školní rada v Praze výnosem z 12. 8. 1919 nařídila okresní politické správě v Žatci provést šetření k zajištění učebny a bytu pro správce české školy v Želči na den 9. září 1920. Učebna a byt měly být zřízeny v neobydleném křídle zámecké budovy. Byla ustanovena komise skládající se z okresního komisaře Dr. Nováka, četnického nadporučíka Richta a ze zástupců českých rodičů Antonína Moravce a Jana Weniga (správce školy v Měcholupech).

okresní politické správě hlásil, že v Želči k nepokojům nedojde, jednak 9. září, v den komisionálního šetření, zvláštní nehodou na měcholupském nádraží si spletl vlaky a namísto do vlaku jedoucího k Sádku vsedl do vlaku jedoucího opačným směrem do Žatce.“

Když se blížila komise od sádeckého nádraží, ozval se pronikavý hvízd píšťaly u mlátičky. Želečtí Němci zastavili práci na polích i v domácnostech. Sešli se na zámeckém nádvoří a proti zřízení české školy hlasitě demonstrovali.